

Koos oleme tugevamad

Jaan Sütt – Eesti Arstide Liit

Mulle meeldib, et elan maal, kus pole kogu ajaloo vältel elatud nii hästi, kui me elame praegu. Olen olnud arst 18 aastat ja Eesti Arstide Liiduga (EAL) suuremal või vähemal määral seotud 17 aastat oma elust. Selle ajaga on meditsiinis ja ka meie tervishoiukorralduses toimunud suured muutused. Arstide liidu osa selles ei saa kuidagi alahinnata. Ega asjata ütle nii tööandjad kui ka riigi esindajad, et tervishoiu ei oleks töötingimused ja palgad praegusel tasemel ilma EALi surveta. See on arstide liidu ja kõikide meie aktsioonidega kaasa tulnud meedikute ühise pingutuse vili! Võib tunduda veidi utoopiline soovida Põhjamaadega võrdset töötasu, kuid praegu ei saa enam öelda, et Eesti mõistes oleks arsti palk väga väike. Arvestades pikki õpinguaastaid, töö keerukust ja vastutuse suurust, on aga kindlasti paranemisruumi. Minu ammune soov, et arsti põhipalk oleks seotud riigi kahekordse keskmise palgaga, on veel täitumata.

Üha enam on meil põhjust mõelda arstitöö kvaliteedile. Ühelt poolt sunnib meid selleks viimasel ajal sagenenud arstide töö hindamine kohtus. Ravikvaliteet on oluline, kuid eriti oluliseks on muutunud töö täpne dokumenteerimine. Meie head kavatsused ei paista alati välja, ja kui need ei ole kirja pandud, siis kohtunikud kahjuks heade mõtetega ei arvesta. Sotsiaalministeeriumi viivitamine patsiendikindlustuse käivitamisel on loonud olukorra, et järjest rohkem kolleegide võib küsitavate seaduseparagrahvide tõttu kriminaalkurjategi jaoks saada. Teeb murelikuks, et see võib viia ravivigade varjamiseni ja me ei saagi rahva keelekasutusest välja juurida sõnu „ringkaitse“ ja „vigade kinnimätsimine“. Eksimuste varjamine ei aita neid kuidagi analüüsida ega nende kordumist ära hoida. Koos patsientidele kahju hüvitamise ja

tüsistuste registri loomisega on vaja muuta ka õigusruumi ja panna juriidiline vastutus sinna, kus see eelkõige peab olema – tervishoiuteenuse osutajale.

Ülekoormusega töötava inimese töö pole kvaliteetne. Seetõttu on tänavu algavate 2019.–2020. aasta kollektiivlepingu läbirääkimiste üks olulisemaid punkte palgateema kõrval nn töövälisel ajal töötamise senisest parem väärtustamine. Pean silmas õhtu- ja öötunde, riiklikke pühapäevi ning nädalavahetusi. Kohustuslike valveringide katmine ei saa olla üksnes arstide mure ja pidevat tööjõupuudust ei pea meie oma puhkuseks mõeldud aja arvelt katma. On aeg mõelda ka iseendale ja oma perele. Selleks peame kõik nõudma tööandjatelt seaduste täitmist ning töö- ja puhkeaja normide järgimist. Ületundide tegemine on saanud liiga iseenesestmõistetavaks. Ka paljudes teistes Euroopa riikides viimasel ajal toimunud arstide väljaastumistel on nõutud suure töökoormuse vähendamist.

Tõsiseid puudujääke näeme teadus- ja arendustegevuse rahastamises. Näiteks on erialade arenguks väga vajalikke ravijuhendeid seni koostatud peamiselt õhinapõhiselt, haigekassa hinnakirjast ei leia selle kohta ridagi. Haigekassa vaatenurgast peaks arst tegema põhiliselt ravitööd. Uute ravimeetodite omandamiseks ja arstiteaduse saavutuste tempos püsimiseks on aga vaja elukestvalt õppida. Koolituste finantseerimine ei vasta praegu isegi kehtivatele seadustele, rääkimata tegeliku vajaduse katmisest.

Need on olulisemad teemad, millega arstide liidul järgmistel aastatel tegeleda tuleb. President ja eestseisus annavad omalt poolt maksimumi, meid omakorda innustab arvukas liikmeskond. Iga EALi liige peaks enda ümber vaatama ja küsima kolleegidelt, kes liitu ei kuulu – miks see nii on.

Koos oleme veel tugevamad!

Jaan Sütt

Foto: Terje Lepp